

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Variis Generibus, Causis, Atque Exitu Persequutionvm,
Qvas pij hoc in mundo peregrinantes patiuntur**

Lens, Jean de

Lovanii, 1578

Haereticae persecutionis quae sit occasio & origo. Cap. 28.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30324

DE VARIIS PIORVM

Matth. vlt.

Ephes. 4.

tutionem, de qua dictum est. Nouit Dominus qui sunt eius. Nec falso potest dixisse ego vobiscum sum vsque ad cōsum-
 mationem seculi, nec frustra pastores & doctores in ecclesia
 posuisse, sed planè ad consummationem sanctorum, in ædi-
 ficationem corporis Christi, donec occurramus omnes in
 vnitatem fidei, & agnitionem filij Dei, in virū perfectum,
 vt iam non simus paruuli fluctuantes & circumferamur
 omni vento doctrinæ, in nequitia hominum, in astutia ad
 circumuentionem erroris. Sed sicuti alligatio diaboli est, nō
 eum permitti exercere totam tentationem, quam vel vi vel
 dolo posset cogendo fallendōve exerere, Ita eius solutio est,
 cū diuinitus finitur totis suis suorumque viribus scire &
 fallere. Quo modo in huius seculi sine soluēdus est, vt quā
 fortem aduersarium Dei ciuitas superauerit, cum ingenti
 gloria sui redemptoris, adiutoris, liberatoris, aspiciat. Neq;
 enim vel solutus hostis, expugnabit eam, quæ diuinis semper
 erit defensa præsidij: neq; tum defuturi sunt fortissimi qui-
 dam milites, qui omnes eius insidias atque impetus, & ca-
 ueant prudentissimè, & patientissimè sustineant. Ad hunc
 verò finem multū iam profectō accessimus: magnas ini-
 micorum vires, omnibus ecclesiæ locis, experitur, & prauū
 ingenij ad fallendum, & crudelis atque inhumani ad scruē-
 dum. Ligatus quidem ille mundi princeps & multis nunc
 est, quos nouit Dominus, & semper fuit, eritque semper: sed
 innumeros alios omni tempore fecit suos, atque ab Ecclesiæ
 matris auulsos vberibus, ad eandem impiè persequendam,
 & quoad fieri posset, opprimendam, diuersis sæpè tempori-
 bus incitauit.

Heretica persecutionis quæ sit occasio & origo.

CAPVT XVIII.

*Epist. Iudæ
 Apostoli.*

QUærat aliquis tam frequentis in Ecclesia persecu-
 tionis, quænam esse possit occasio, quidue homi-
 nes Christianos ad tam pertinax studium nouandę
 religionis impellat? Visus est hæc Iudas Taddæus, in episto-
 la posuisse cū diceret: Veh illis qui in via Cain abierunt, &
 qui Balaam mercede effusi sunt, & qui in via Core perierūt:
 Quibus sanè verbis primum notatur inuidia, cuius stimulis
 ac facibus Cain est in paricidium incitatus. Deinde auaritia,
 cuius cupiditas prophetæ Balaam obturauit oculos & cæ-
 cavit. Postremo superbia, quæ aduersus Moysen & Aaron
 Leuitas

Leuitas quondam erexit. Ac de auaritia quidem apertè dixit Paulus. Radix omnium malorum cupiditas, quam quidam appetentes errauerunt à fide, & inferuerunt se doloribus multis. Atque idem scribit de quibusdam, docere illos quæ non oportet, eaque ratione domos vniuersas subuertere turpis lucri gratia. Beatus quoque apostolorum princeps Petrus fore prædixit magistros mendaces, qui in auaritia fictis verbis de suis negotientur auditoribus. Quid enim tam sanctum quod non violari? quid tam munitum quod non oppugnari? quid tam purum quod non foedari pecunia possit? Et quid, vt ille ait, non mortalia pectora cogis, aui sacra fames? Notantur & alij, qui sibi placentes, sectas non metuunt introducere: per quos pericula temporum existere, persecutionumque cieri tempestates, Apostolus insinuat cum dicit: In nouissimis diebus instabunt tempora periculosa. Tanquam enim interrogatus vnde hæc ori pericula possint; continuò subiunxit: Et erunt homines seipos amâtes, cupidi, elati, superbi. Hinc igitur corruptus animus, cum sese proprijs oblectat inuentis, aliena contemnit, nouaque veteribus, & priuata publicis anteponeit: Hinc matrem ecclesiam derident iuniores tempore, & à qua, si quid veri sciunt, sapere didicerunt, eandem linguis petulantibus infestantur: Hinc ardescit in disputatione verborum contentio, quæ utilis non est, nisi ad subuersionem audientium. Ex hoc fonte prophanæ scaturiunt vocum nouitates, & oppositiones falsi nominis scientiæ, quam quidam, ait Apostolus, promittentes, circa fidem exciderunt. Sic altare cõtra altare erigitur: sic auita religio, sic sana Christi doctrina calcatur. Qui enim non acquiescit sanis sermonibus, ait Apostolus, Domini nostri Iesu Christi, & ei quæ secundum pietatem est doctrinæ, superbus est, nihil sciens, sed languens circa quæstiones, & pugnas verborum, ex quibus oriuntur inuidiæ, contentiones, blasphemix, suspensiones malæ, conflictationes hominum mente corruptorum, & qui veritate priuati sunt, existimantiũ quæstum esse pietatē: hac superba animositate Christi vestis laceratur, vnũ eius corpus varias in partes distrahitur, blandisq; persuasionibus diuiduntur corpora & nomina pietatis: cõtra autoritatē promittitur ratio: cõtra vniuersitatis cõsensionē, obijcitur cælestis inspiratio, cõtra fidē dimicat intellectus. Vna hæc superbia est, quæ iure omniũ hæ-

1. Timot. 6.

Titum 1.

2. Pet. 2.

Vergil. lib. 3
Æneidos.

1. Tim. 6. d

Ibidem.

DE VARIIS PIORVM

Aug. contra epistolam Fundamenti. ca. 6. Serm. de zelo & liuore. tiorum matrem esse censuit Augustinus. Quid verò superbiae proles inuidia? num ita parenti possit esse dissimile ut pietatem quietam esse patiatur? Imò verò hæc infestissime persequitur. Hinc enim, ait Cyprianus, vinculum pacis rumpitur, hinc charitas fraterna violatur, hinc adulteratur veritas, vnitas scinditur, ad hereses atq; schismata prosilitur. Dū obrectatur sacerdotibus, dum episcopis inuidetur, dum quis aut queritur non se potius ordinatum, aut dedignatur alterū ferre prepositum, hinc recalcitrat, hinc rebellat de zelo superbus, de æmulatione peruersus, animositate & liuore non hominis, sed honoris inimicus. Hoc malum, ait Chry-

Homil. de liuore.

sofostomus, ecclesias subuertit, hereses peperit, fraternam manum armauit, & fecit ut dextera pio tingeretur cruore. Hoc stimulatus vitio, simulque propter fugæ memorem iracundiam templum aliud in Aegypto quondam Onias extruxit, cum Hierosolymis locus esset in quo solo offerri sacrificia, iuxta Dei legē oporteret: Inuidēs enim præclaris veri ac legitimi templi successibus, omnem ab Hierosolymis multitudinem hoc pacto reuocare se posse sperauit: præsertim cum nec diuinæ scripturæ deesset patrocinium, prædicente

Iosephus lib. 7. belli Iudaici, ca. 30. Rom. 16.

Esaia fore, ut in Aegypto domino templum extrueretur. Iam ingluuies cultusque ventris ac morum perniciofa licentia, si nihil ad turbas in ecclesia generandas valeret, non adeò sollicitè monuisset Apostolus his verbis: Rogo vos fratres ut obseruetis eos qui dissensiones & offendicula, propter doctrinam quam vos didicistis faciunt, & declinate ab illis, huiusmodi enim Christo domino non seruiunt, sed suo ventri. Et alio in loco, Imitatores mei estote fratres, & obseruate eos qui ita ambulāt, sicut habetis formam nostram. Multi enim ambulant quos sæpè dicebam vobis, nunc autē & flens dico, inimicos crucis Christi, quorum finis interitus, quorum Deus venter est, & gloria in confusionem ipsorum qui terrena sapiunt. Christi igitur inimicos ventris amor efficit, nec possunt esse nisi Ecclesiæ hostes & perturbatores malæque bestiae, qui Christi vocenter inimici. Quomodo enim non perturbent, qui sunt tanquam nebulae turbinibus exagitate dæmonum atque vitiorum? facile verò subuertunt quamplurimos. Superba enim vanitatis loquentes, pelliciūt in desiderijs carnis luxuriæ eos qui paululum effugiunt, libertatem ijs promittentes, cum ipsi serui sint corruptionis.

Titum 1.

2. Pet. 2.

Facile

Facile in errorem inducunt sidera errantia, cum falsa lucis specie, infirmos ac clippientes vitijs terrenis oculos perstrinxerint. Denique, ait de quibusdam Apostolus, quòd repellentes bonam conscientiam, circa fidem naufragium fecerunt. Fides enim quæ sine operibus mortua est, Deo iustissimè deferente, citò frequenter amittitur, facileque cætera bona sine charitate possunt perire, quæ non possunt sine charitate prodesse: cum dignus sit perdere inutilem fidem, qui non exercuerit charitatem: atque ut in fide est operum ratio, ita vicissim in operibus (quemadmodum præclare Leo inquit) est fidei fortitudo. Quòd si ad fidei firmitatem vitæ valet integritas, profectò ad illam infirmam extinguendamque non mediocriter vitia conferunt. Ut enim est luminosa charitas, ita est ediuersò tenebricosa cupiditas, vnde ille qui proximum oderit, ambulare dicitur in tenebris & nescire quòd eat, quia tenebræ obcæcauerunt oculos eius. Inde ergo schismaticorum nascitur secessio, qui ut demonstrent nescire se quòd eant, ab Ecclesiæ matris gremio, hoc est, à salute sua separantur. Quin & hinc magis pergunt in tenebras, dumque schisma nituntur tãquam ratione defendere, hæresim pariunt: disruptaque pace & violata charitate, ipsam quoque fidem celeriter abijciunt. Quid autem & superbia validius ad obcæcandum? ut enim tumor in capite carnis, oculos claudit: ita superbia, quæ tumor animi est, oculos mentis, contra veritatis lucem obfirmat. Hoc ita esse, gentilium philosophorum exemplo Paulus ostendit: qui dicentes se, inquit, esse sapientes, id est, hoc ipsum quod sapere videbantur, superbe sibi tribuentes, stulti facti sunt, & obscuratum est insipiens cor eorum. Præsumptionem sanè, hoc est, præceptorem pessimum, gignit superbia: dumque videre superbus se pulchrè putat, doctrinæ ministerium non admittit. Quid iam voluptatis amor? quòd non sublimitatem puræ antea mentis inflectit? An ignoramus Salomonem amore mulierum, ad idololatriæ dedecus defluxisse? aut hinc nasci idololatria poterit, falsæ doctrinæ sub nomine Christiano perniciæ, seu hæresis non poterit? Est ad hæc quoque non parùm vehemens gloriæ cupiditas, quæ ut multos ne crederent, impediuit: (quomodo enim, ait Saluator, vos potestis credere, qui gloriâ ab inuicem accipitis?) ita permultos ad nouandam religionem, persequendamque veritatem, incitauit. Quod enim veritati, ne

1 *Timoth. 1.*

Prosper lib. 2. de vocatione gentiũ cap. 8. & 11. Leo serm. 5. de collectis & eleemosyna.

Ioan. 5. f

DE VARIIS PIORVM

*Ca. 1. de vti-
litate cre-
dendi.
In cap. 4. ad
Galat. ad il-
lud: Per cha-
ritatē spiri-
tus seruite
inuicem.
In cap. 4. ad
Ephesios.
In cap. 5.
Esaie.*

suscipiatur cordis ianuam claudit, hoc ipsum ad noxios erro-
 res proferendos portas aperit latissimas. Itaque hæreticū
 non dubitauit Aug. eum esse dicere, qui alicuius temporarij
 commodi, & maximè gloriæ, principatusue gratia, falsas
 ac nouas opiniones vel gignit, vel sequitur. D. quoq; Chry-
 sostomus hæres. on matrem affirmat esse principatus cupi-
 ditatem & ambitionem, eamque Galathis sui erroris cau-
 sam docet extitisse. Idemque asserit in epistola ad Ephesios
 scribens, nihil esse, quod sic ecclesiam diuellere queat, atque
 ambitionē dominandi. D. Basilius quosdam abripi dicit in
 contrarias fidei sententias, propter simplicitatem, & vulga-
 rem loquutionem. Alios nec paucos, quod suam multis cupi-
 ant ostentare scientiam, per auiditatem accumulandæ pec-
 unia, perque inanem gloriam. Eamque ob rem referta esse
 cuncta pugnantibus inter sese sententijs, & ijs qui dogmata
 tradant, reclamantia suismet authoribus: quando singuli
 quique obstinatius insistant, suo dogmati tuendo.

*Varijs hæreticorum exemplis, doctrina superioris capituli
 illustratur. CAPVT XXIX.*

*Lib 10. hist.
eccles cap. 1.
& Tripart.
lib. 1. cap. 12.
et lib. 7. c. 2.
Theod. lib.
5. cap. 2.*

ET Arrium quidem presbyterum Alexandrinum, sci-
 bit Ruffinus virum fuisse specie magis & forma, quā
 virtute religiosum, gloriæ verò & nouitatis improbè
 cupidum. Quem proprii sensus amor eousque possederat,
 vt neminem tota ex vetustate censeret dignum, qui secum
 conferretur. Talis igitur cum esset, atque idem in cœtu, &
 ordine presbyterorum, auctoritatem haberet diuinis scri-
 pturas interpretandi: indignissimè tulit in episcopatu sibi Ale-
 xandrum anteponi, inuidiaque stimulis agitur, cœpit dis-
 cordiæ & pugnarum occasiones quærere: eousque sanè, vt
 apostolicæ Alexandri doctrinæ, p. lam etiam refragari non
 vereretur. Atque ex hac veluti scintilla (quoniam statim op-
 pressa non fuit) tantum in Ecclesia Dei exortum incendium
 est, vt pro ea quæ tunc erat eius amplitudine, vix maius esse
 potuisse videatur. Et quia per huius Arrij factionem, misere-
 randum in modum Ecclesiæ vbique membra diuulsa & vis-
 cera dissipata sunt, iusta fuit etiam hic animaduersione per-
 cussus: vt cum alui purgandi gratia secessisset, vniuersa illi,
 cum ipsis incrementis, intestina defluerint. De Valenti-
 no, sic Tertullianus scriptū reliquit: Sperauerat, inquit, epi-
 scopatum

*In lib. cōtra
 Valēimianos*